

N

nabycie [*prawo*] prawa podmiotowego w prawie cywilnym oznacza przysporzenie danej osobie albo innej jednostce (np. ułomnej osobie prawnej) w wyniku zaistnienia faktu prawnego prawa własności lub innych praw podmiotowych, a także zobowiązań. Oznacza zwiększenie aktywów lub zmniejszenie pasywów danej osoby. Przykłady praw podmiotowych: **własność, ograniczone prawa rzeczowe** (nie wszystkie są zbywalne), **wierzytelności**. Nabycie prawa może być pierwotne albo pochodne, konstytutywne albo translatywne, pod tytułem szczególnym albo ogólnym. BC

Źródło: k.c., art. 155 i n.; 245–1; 509 i n.

nabycie pierwotne [*prawo*] prawa podmiotowego następuje, gdy własność lub inne prawa rzeczowe są nabyte niezależnie od praw poprzednika i innych uprawnień jakichkolwiek podmiotów. Przeistoczenie, pomieszczenie, połączenie, wywłaszczenie, zasiedzenie, znalezienie, zawłaszczenie rzeczy niczyjej to przykłady, gdy nowemu właścicielowi przysługuje własność bez żadnych obciążeń czy ograniczeń. BC

Źródło: zasady prawa.

nabycie pochodne [*prawo*] prawa podmiotowego następuje, gdy prawo to istnieje w chwili przejścia i osoba uprawniona przenosi to prawo na daną osobę. Mamy do czynienia z sukcesją prawną. Osoba następcy prawnego (sukcesor) wywodzi swe prawa z praw poprzednika prawnego. Nabywca praw nie może uzyskać poprzez umowę więcej praw niż istniało u poprzednika. Przykłady: **umowa sprzedaży, zamiany, darowizny**. O sukcesji syngularnej mówimy w przypadku nabycia określonego prawa. Co do zasady nabywca prawa nie odpowiada za zobowiązania

poprzednika prawnego. Wyjątkiem jest nieodpłatne przejęcie na podstawie obowiązujących ustaw składnika mienia od państwowej osoby prawnej na rzecz Skarbu Państwa. W takiej sytuacji Skarb Państwa odpowiada – do ograniczonej wysokości – solidarnie z osobą prawną za zobowiązania powstałe w okresie, gdy składnik ten stanowił własność danej osoby prawnej. Dotyczy to również jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych. W przypadku sukcesji uniwersalnej nabywca ma tyle praw, ile przysługiwało poprzednikowi łącznie z ewentualnymi obciążeniami czy ograniczeniami. Przykłady: **dziedziczenie, nabycie spadku** w drodze umowy, łączenie się **osób prawnych**. Szczególnym przypadkiem jest nabycie przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego. Nabywca jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa – do ograniczonej wysokości – chyba, że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. Odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć. Z mocy Ordynacji podatkowej nabywca: 1) przedsiębiorstwa, 2) zorganizowanej części przedsiębiorstwa, 3) niektórych składników majątku związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą – odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, z tym, że zakres odpowiedzialności nabywcy jest ograniczony do wartości nabytego przedsiębiorstwa. BC

Źródło: k.c., art. 40 par. 2,3; art. 55–4. Ordynacja podatkowa, art. 112.